

Bølgelinie 75 år

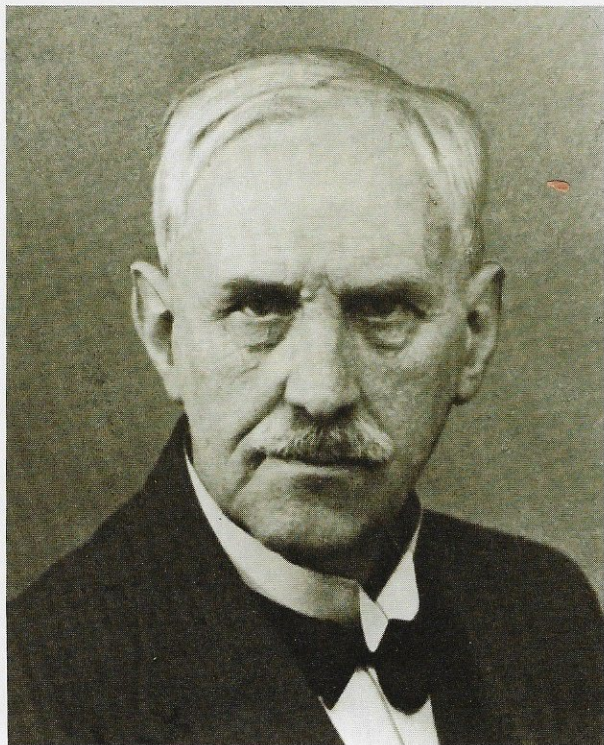
Bølgeliniemærket fremkom som resultat af en konkurrence i 1902. Dette er arkitekt Julius Therschilsens oprindelige udkast.

Bølgelinierne 75 år

Den 22. juli 1980 har det velkendte frimærke med bølgelinie-motivet eksisteret som frimærketype i 75 år. Det er Danmarks ældste kurserende frimærketype og har været det siden 1958. Kurserende vil sige, at typen stadig er i brug og kan købes på posthusene.

Også internationalt set er 75 år en agtværdig alder for en frimærketype – bølgelinietypen er verdens næstældste kurserende frimærke, kun overgået af Norges posthornsserie, som udsendtes første gang i 1872 og stadig kurserer.

Bølgelinietypen kom til verden som vinder af en konkurrence, der blev afholdt i 1902 med det formål at finde frem til egnede typer til nye frimærker. I alt modtog Generaldirektoratet for Post- og Befordringsvæsenet 350 forskellige forslag, af hvilke to blev præmieret, og yderligere tre blev indkøbt.

Arkitekt Julius Therschilsen.

Førstepræmien på 500 kr. tilfaldt arkitekt Julius Therschilsen (22.7.1873-7.2.1954) for tegningen med bølgelinierne. Motivet domineres af land- og værtdiagivelsen, der er forbilledlig tydelig. Løverne er hentet fra rigsvåbenet, og de tre bølgelinier symboliserer Øresund, Storebælt og Lillebælt.

Det første frimærke i bølgelinietyperen – 4 øre blå – blev udsendt 22. juli 1905. Grunden, til at der skulle hengå tre år fra konkurrencen til udgivelsen, må sikkert søges i, at postvæsenet samtidig havde planer om at udsende en serie frimærker med Kong Christian IX's portræt i anledning af hans 40 års regeringsjubilæum den 18. november 1903. Fremstillingen af denne serie voldte imidlertid så store vanskeligheder, at udgivelsen af det første frimærke i serien trak ud til 1. november 1904.

C. Hagens tegning til konkurrencen i 1902.
2. præmie. Anvendt til avisportomærker.

R. Larsens tegning til konkurrencen 1902.
(Andel i 3. præmie). Anvendt til gebyrmærker.

Harald Slot Møllers tegning til konkurrencen 1902.
Andel i 3. præmie.

Svend Hammershøj's udkast (ikke anvendt)

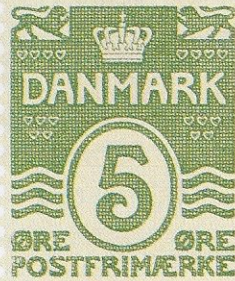
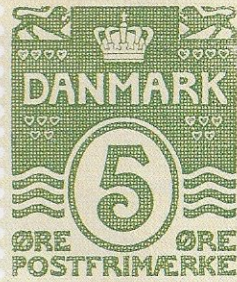
*Bifaldet af Ministeren
og Eruditor
24/2 04.*

Arkitekt Julius Therschilsens godkendte tegning til det første bølgeliniemærke, der udkom i 1905.

Forinden fremstillingen af bølgeliniemærkerne påbegyndtes, lod man Julius Therschilsen foretage et par mindre ændringer af den originale tegning – bogstaverne i ordet DANMARK samt kronen ændredes, og der blev indsat 2 × 9 hjerter.

Moderklicheen (det originale stempel uden værdital) blev graveret af Chr. Danielsen, og trykningen skete ligesom for de øvrige danske frimærkers vedkommende på H. H. Thieles bogtrykkeri, indtil postvæsenet selv overtog frimærkefremstillingen i 1933.

Ved overgangen fra bogtryk til stålstik blev det samtidig nødvendigt at ændre en smule i bølgelinietydens udseende, idet man ikke var tilfreds med det resultat, der fremkom ved at benytte originaltegningen uændret til den nye fremstillingsmetode. Ændringen bestod i at fjerne hjerterne samt anbringe en ekstra oval omkring værditallet. Modermoletten (den originale gravure uden værdital) til de stålstukne udgaver er udført af Johs. Britze.

I 1962 blev der udskrevet en åben konkurrence om udkast til en frimærketype til eventuel afløsning af bølgelinietypen. Gennem konkurrencen, hvortil indkom ca. 750 forslag, havde man håbet at finde frem til et nyt, tidstypisk motiv. Konkurrencen gav ikke det forventede resultat – ingen af de indkomne forslag forekom bedre end bølgelinietypen.

I de seneste år har bølgelinietypen været anvendt til øreværdierne, til og med den værdi, der skal anvendes til en tryksag af første vægtsats til indlandet, p.t. 80 øre. Da det er tanken også fremover at anvende bølgelinietypen hertil, har der været foretaget undersøgelse af, om det ville være muligt i bølgeliniefrimærket at operere med trecifrede værdiangivelser. Undersøgelsen godtgjorde, at værdiangivelsen kan bestå af tre cifre uden samtidig at miste læsbarheden.

1932. Prøvetryk i stålstik. Typen fra bogtryksmærkerne er benyttet. Bemærk hjerterne, bogstaverne og ovalen.

I anledning af bølgelinietypens 75 årsdag åbnes, søndag den 3. august, på Post- og Telegrafmuseet, Vesterbrogade 59, København V en udstilling om bølgeliniefrimærket. Udstillingen vil være åben på torsdage og søndage i tidsrummet kl. 10-16 til og med søndag den 7. september 1980.

**Fortegnelse over
frimærker med
bølgelinie-motiv**

Tegning: Julius Therschilsen

Gravure: Chr. Danielsen (bogtryk) og Johs. Britze (stålstik)

	Dato	Værdi i øre	Farve	Takning	AFA-nr.	Ark à 100 stk.*)	Bemærkninger	
Bogtryk med vandmærke »krone« 	22.07.1905	4	blå	12½	45	813.064		
	?? .10.1905	3	grå	12½	44	558.956		
	?? .10.1905	15	lilla	12½	46	341.516		
	01.12.1905	2	rød	12½	43	985.047		
	?? .01.1906	1	orange	12½	42	254.044		
	24.06.1912	5	mørkgrøn	12½	64	1.675.769		
	?? .07.1912	10	rosa	12½	65	865.646		
	?? .07.1912	20	mørkblå	12½	66	137.430		
	04.08.1917	2	rød	14×14½	78A	46.936		
	04.08.1917	4	blå	14×14½	80A	56.082		
	Bogtryk med vandmærke »kors«	05.12.1913	2	rød	14×14½	78	1.028.739	
		10.12.1913	4	blå	14×14½	80	942.832	
		29.12.1913	3	grå	14×14½	79	621.665	
		21.04.1914	1	gul	14×14½	77	313.116	
27.06.1921		5	brun	14×14½	122	4.006.075		
01.10.1921		10	grøn	14×14½	124	6.898.705		
09.11.1921		8	grå	14×14½	123	334.968		
23.11.1921		8	grå	14×14½	117	50.938 ¹⁾		
06.04.1926		7	grå	14×14½	157	42.480 ²⁾		
05.05.1926		7	lysgrøn	14×14½	167	810.025		
08.05.1926		12	lilla	14×14½	168	160.279		
19.07.1930		7	violet	14×14½	184	129.626		
19.07.1930		10	brun	14×14½	185	1.680.733		
22.07.1930	5	grøn	14×14½	183	1.399.979			

*) inkl. mærker fra ruller
og hæfter.

1) overtryk på 3 øre (AFA 79)

2) overtryk på 8 øre (AFA 123)

Stålstik uden
vandmærke,
takning 12 $\frac{3}{4}$

Dato	Værdi i øre	Farve	AFA-nr.	Antal ark à 100 stk. alm. papir	fluoresc. papir
01.07.1933	1	sort	196	83.614	
01.07.1933	2	rød	197	62.654	
01.07.1933	4	blå	198	509.875	
01.07.1933	5	grøn	199	1.412.437	
01.07.1933	7	violet	200	270.965	
01.07.1933	8	grå	201	113.000 ca.	
01.07.1933	10	orangegul	202	1.647.521	
20.01.1937	5	grøn	234	146.900 stk. ¹⁾	
10.03.1937	10	brun	235	1.114.189 ²⁾	
10.12.1937	5	grøn	199a	226.448	
15.10.1938	5	vinrød	246	³⁾	
27.10.1938	7	grøn	247	153.904	
15.11.1938	10	violet	248	3.495.859	
05.12.1938	4	blå	198a	189.927	
14.12.1938	2	rød	197a	430.141	
27.04.1939	1	sort	196a	457.095	
06.07.1939	8	grå	201a	16.000 ca.	
11.11.1939	10	violet	266	1.592.000 stk. ⁴⁾	
01.07.1940	6	gul	254	3.070.263	
01.08.1940	7	brun	255	417.416	
01.08.1940	8	grøn	256	404.499	
12.12.1940	6	grøn	261	46.565 ⁵⁾	
12.12.1940	6	grå	262	14.540 ⁶⁾	
05.04.1948	10	violet	⁷⁾	1.336.500	
21.09.1950	10	grøn	318	5.668.965	
25.06.1952	8	mørkgrå	⁸⁾	797.470	
14.08.1952	12	lysgrøn	335	4.191.823	

Stålstik uden
vandmærke,
takning 12³/₄

Dato	Værdi i øre	Farve	AFA-nr.	Antal ark à 100 stk. alm. papir	fluoresc. papir
20.10.1955	5	orange	361	98.050 ⁹⁾	
20.10.1955	5	brun	362	53.425 ¹⁰⁾	
15.11.1962	10	grøn	318E	÷	³⁾
15.11.1962	12	lysgrøn	335E	÷	6.781
16.04.1963	15	grøn	413+E	802.525	54.425
11.05.1965	25	grøn	430+F	660.643	55.160
30.06.1967	30	grøn	459F	÷	2.070.300
11.12.1969	1	sort	196aF	÷	82.775
24.06.1971	40	orange	514	÷	451.277
28.06.1972	70	rød	527+A	1.305.500	996.200
24.01.1974	20	blå	557	÷	³⁾
01.08.1974	50	brun	571	÷	³⁾
29.03.1976	60	lysgrøn	617	÷	180.579
27.10.1977	70	lysgrøn	644	÷	³⁾
16.02.1978	60	grå	652	÷	57.703
09.04.1979	80	mørkgrøn	675	÷	³⁾

- 1) kun udsendt i hæfter sammen med Dybbøl-frimærkerne.
- 2) +73.450 stk. udsendt i hæfter sammen med Dybbøl-frimærkerne.
- 3) sælges stadig på posthusene.
- 4) kun udsendt i hæfter sammen med Røde Kors-frimærker (Dronning Alexandrine, 10+5 øre violet/rød).

- 5) overtryk på 7 øre (AFA 247).
- 6) overtryk på 8 øre (AFA 201 + 201a).
- 7) katalogiseret i AFA som nr. 248b.
- 8) katalogiseret i AFA under nr. 201a.
- 9) overtryk på 6 øre (AFA 254).
- 10) overtryk på 7 øre (AFA 255).

Talværdierne 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8 og 10 øre er graveret af Johs. Britze, værdien 12 øre af Bent Jacobsen, værdierne 15, 20, 25, 30, 40, 50 og 70 øre af Czeslaw Slania og værdierne 60 og 80 øre af Arne Kühlmann.

**Fortegnelse
over færgegoods-
mærker med
bølgelinie-motiv**

Dato	Værdi i øre	Farve	Takning	AFA-nr.	Ark à 100 stk.	
30.10.1922	10	grøn	14×14 ¹ / ₂	5	1.143	1)
12.07.1930	10	brun	14×14 ¹ / ₂	12	918	1)
25.06.1936	10	orange-gul	12 ³ / ₄	15	545	2)
11.02.1938	10	brun	12 ³ / ₄	21	2.440	2)
27.04.1938	10	violet	12 ³ / ₄	22	6.376	2)
15.07.1942	5	vinrød	12 ³ / ₄	28	11.880	2)
18.11.1953	10	grøn	12 ³ / ₄	36	4.423	2)
16.11.1967	5	vinrød	12 ³ / ₄	44	12.906	2)

1) bogtryk med vandmærke »kors«

2) stål-stik uden vandmærke

**Fortegnelse
over porto-
mærker med
bølgelinie-motiv**

Dato	Værdi i øre	Farve	Takning	AFA-nr.	Ark à 100 stk.	
01.05.1921	1	gul	14×14 ¹ / ₂	1	6.993	1)
09.06.1934	15	lilla	14×14 ¹ / ₂	32	8.237	1) 2)

1) bogtryk med vandmærke »kors«

2) overtryk på 12 øre (AFA 168)

POSTFÆRGE

DANMARK

10

ØRE

ØRE

POSTFRIMÆRKE

PORTO

DANMARK

1

ØRE

ØRE

POSTFRIMÆRKE

Udgivet af
Post- og telegrafvæsenet
Design: Poul Andersen
Tryk: Johnsen + Johnsen a/s
København

